

Inrichtingsplan Doelhôf en Centrumvisie Aldeboarn

dorpsontwikkelingsmaatschappij Meidwaan yn Boarn

31 januari 2023

COLOFON

Centrumvisie en inrichtingsplan Doelhôf Aldeboarn

initiatiefnemer:
Werkgroep Fysieke ruimte - DOM Meidwaan yn Boarn
Pleatslik Belang Aldeboarn

ondersteuning:
Gemeente Heerenveen

opgesteld door:
Roenom
Zaailand 106 - Offiz C-1
www.roenom.nl

Leeuwarden
info@roenom.nl

versie:
definitief

31 januari 2023

ROENOM
ruimtelijke ontwikkeling • energie • omgeving

GEMEENTE HEERENVEEN

de slimme methode

MEIDWAAN
YN BOARN

Inleiding	5
Analyse	6
Historische kwaliteit	8
In beeld	10
De afgelopen 60 jaar	12
Verkeersafwikkeling en parkeerproblematiek	14
In Aldeboarn is altijd wat te beleven	16
Huidige situatie het Doelhôf	18
Belemmeringen op en rond het Doelhôf	20
Inrichtingsplan Doelhôf	22
Uitgangspunten, wensen en ideeën het Doelhôf	23
Plankaart het Doelhôf	24
Inrichtingselementen	26
Groen op het plein	28
Andringahûs	29
Afwatering en detaillering	30
Centrumvisie	32
Overzicht centrumplannen	33
Beeld openbare ruimte van het beschermd stadsgezicht	34
Kerkplein en de verlichting van de toren	35
De stegen	36
Paaltjes, bewegwijzering en bankjes	37
Parkeren Súdkant	38
Parkeren bij de ijsbaan	39
Opwaarderen waterrecreatie	40
Kansen en aandachtspunten	41
Kansen op schoollocaties	42
De zuidwesthoek van Aldeboarn	43
Vervolg	44
Hoe nu verder	45
Planning	46
Investeringsprogramma	47

De werkgroep *Fysieke ruimte* van de dorpsontwikkelingsmaatschappij Meidwaan yn Boarn houdt zich bezig met de herinrichting van de openbare ruimte van Aldeboarn. Zonder de rest van het dorp te kort te doen, ligt de focus nu vooral op het centrum van het dorp. Zo staan de Wjitteringswei en het Doelhôf op dit moment nadrukkelijk op de agenda. Dit heeft onder ander te maken met op dit moment beschikbare middelen.

Via het Fonds Vitale kernen is er budget gereserveerd voor de herinrichting van het centrum van het dorp, maar dit moet nog wel een bestemming krijgen. Het geld mag worden ingezet voor de verbetering van de uitstraling en de leefbaarheid van het centrum. Min of meer het gebied van het beschermd dorpsgezicht van Aldeboarn.

In deze centrumvisie wordt een overzicht gegeven van de projecten die de DOM Meidwaan yn Boarn wil gaan realiseren. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de gemeente, omdat zij de visie ook moet omarmen, want zij is uiteindelijk de partij die alles grotendeels financiert en uitvoert. Bijzondere aandacht is er voor het hart van ons dorp: het Doelhôf. Dit project heeft daarom een eigen hoofdstuk gekregen.

Deze visie gaat dus primair om projecten die de openbare ruimte van het centrumgebied verbeteren, maar er worden ook voorstellen gedaan die de parkeerdruk op het centrum kunnen laten afnemen. Omdat parkeren een dorpsbreed probleem is, wordt er verder gekeken dan alleen het centrum van het dorp. De visie richt zich dus hoofdzakelijk op de historische kern van Aldeboarn, maar gaat hier en daar in op kansen die buiten dit gebied liggen. Kansen die het centrum kunnen ontlasten.

De gemeente en de werkgroep zijn zich er van bewust dat iedere aanpassing de één beter past dan de ander, maar we hopen samen met de omwonenden en gebruikers van het beschermd dorpsgezicht en het Doelhôf mooie plannen te maken én te realiseren. We hebben bij het maken van deze visie prettig samengewerkt de gemeente en zullen dit blijven doen. Want alleen met elkaar kunnen de ideeën uit deze visie realiteit worden.

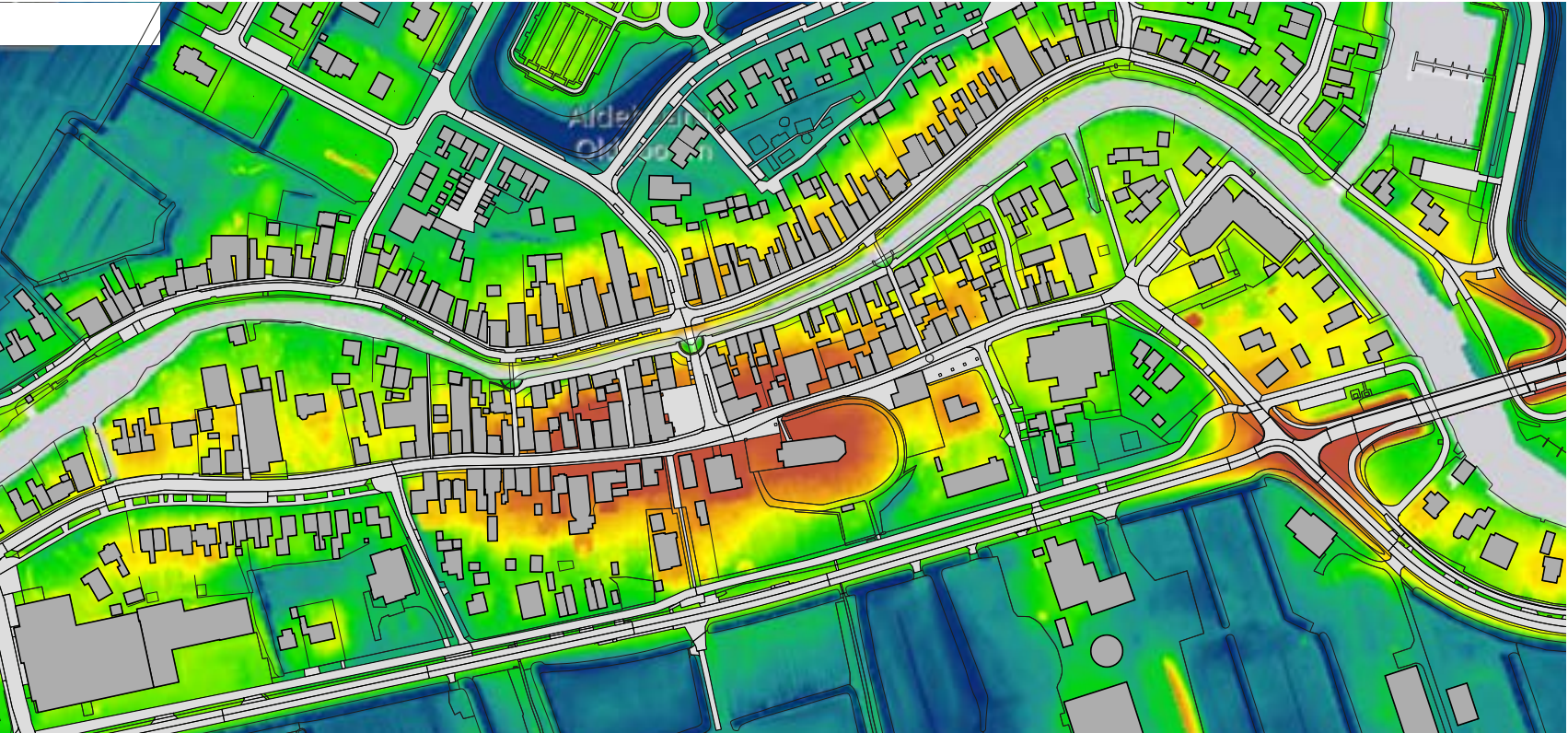
*Wergroep Fysieke ruimte
DOM Meidwaan yn Boarn
januari 2023*

ANALYSE

Aldeboarn is als agrarische streekbebouwing ontstaan op een terp langs de zuidelijke oever van de Boarn. Een oer-rivier die water afvoerde van het Drens Plateau naar de Middelzee. Waarschijnlijk werd een plek nabij een rivierovergang gekozen om de terp op te werpen. De bouw van de kerk in de 13e eeuw zorgt voor groei van de nederzetting. De bebouwing op de oorspronkelijke dorpsterp aan de huidige straten de Tsjerkebuorren en de Andringastrjitte wordt steeds meer verdicht. Waarschijnlijk is de bebouwing dan nog niet op de rivier de Boarn gericht, gezien het nog agrarische karakter van het dorp.

Door de bouw van de kerk komt een proces op gang waardoor Aldeboarn verandert van een hoofdzakelijk agrarische kern naar een bestuurs- en handelscentrum van enige omvang. Direct naast de kerk, ook bovenop de terp, wordt in de 16e eeuw de Andringastate aangelegd. Eind 18e eeuw maakt Jonkheer Lycklema à Nijeholt er een breed, statig gebouw met een bordes en fronton van, zoals te zien is op pagina 10.

Hoogtekaart Aldeboarn.

Ook in de 18e eeuw wordt De Waag gebouwd, maar niet aan de oorspronkelijke straten, maar juist aan de Boarn. Dit alles bevestigt de rol als bestuurs- en handelscentrum. Maar de positionering zegt ook iets over de nieuwe gerichtheid op de Boarn als bron van inkomsten.

De langs de Boarn afgezette kleibanen vormen een verbinding tussen de kleigebieden langs de Middelzee en de oostelijk gelegen zandgronden. Deze verbindingsfunctie maakt dat Aldeboarn op een belangrijke handelspositie komt te liggen. Ter plaatse van Aldeboarn is mogelijk een natuurlijke overgang van de noordelijke op de zuidelijke oeverweg geweest. De rivier is vanaf de Middelzee door de grotere schepen bevaarbaar tot aan dit punt. Hierdoor wordt Aldeboarn een overslagpunt en ontwikkelt het dorp zich als schakel tussen het vervoerssysteem te land en te water. Omdat de rivier belangrijker wordt, gaat de bebouwing zich op de oevers richten. Parallel aan de oorspronkelijke terpbouw ontstaat op beide oevers nieuwe bebouwing in de vorm van een waterfront.

Aan een aantal doorgangen van de oorspronkelijke terpbouw naar de rivier (Doelhôf, Spinhûsstege, Pompmakkersstege en Lytse Stege) komt ook bebouwing. Dit zijn voornamelijk kleine arbeiderswoningen. Op pagina 12 staat een kaartje van 1832, waarop deze structuur van het dorp goed te zien is. Het is dit historische, ruimtelijk samenhangende deel van Aldeboarn wat tegenwoordig is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Dit is heel lang de omvang en structuur van het dorp geweest. Pas vanaf de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog komt hier verandering in.

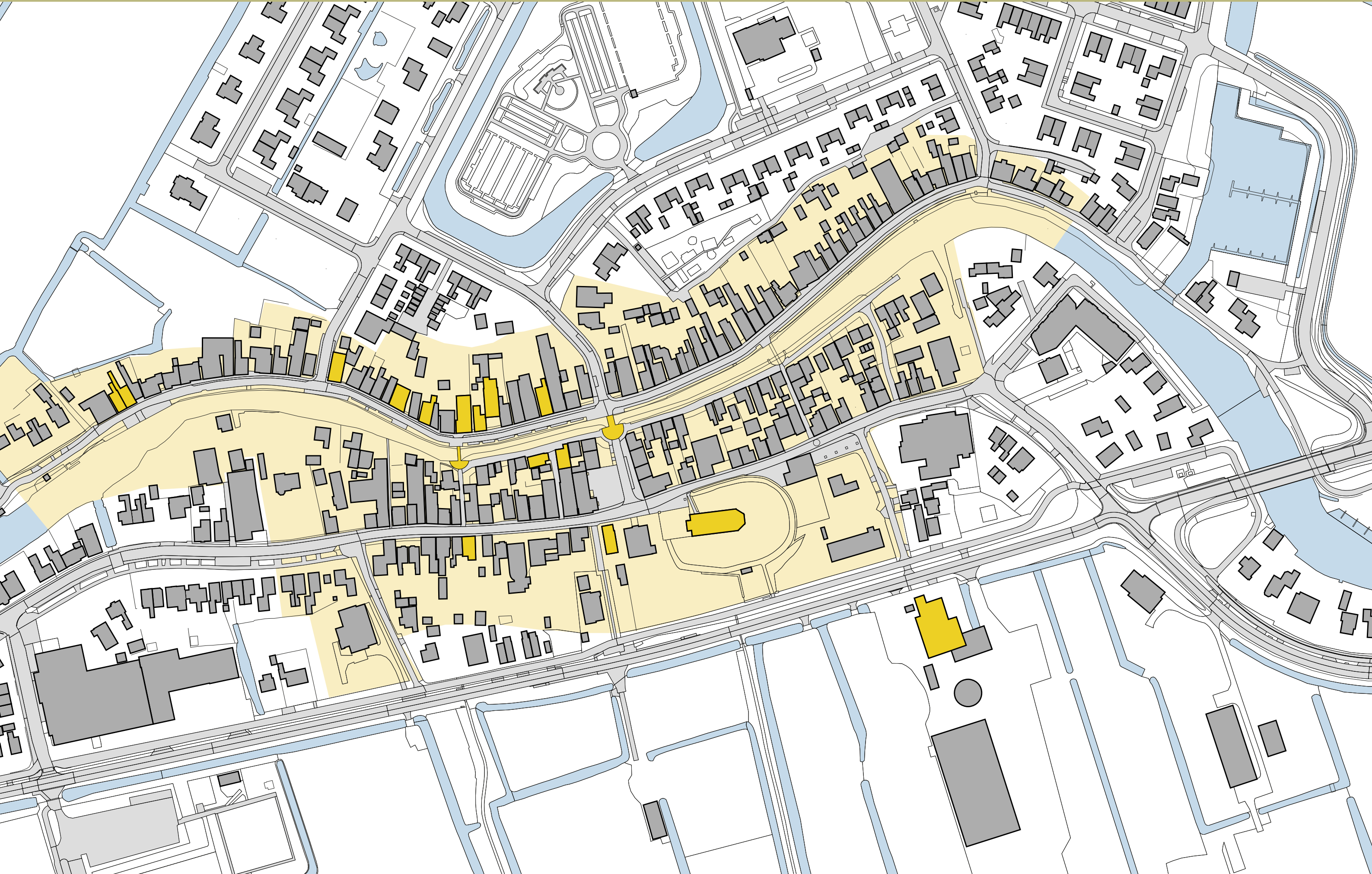
Ter hoogte van het Doelhôf heeft lang de enige overgang/brug van de zuidelijke naar de noordelijke oever gelegen, waardoor het Doelhôf een belangrijke plek in het dorp is. Vanaf de 19e eeuw komen hier ook nog de andere twee bruggen bij, die in het verlengde van de stegen liggen. Zowel de bruggen als circa vijftien panden zijn in de vorige eeuw als Rijksmonument aangewezen.

Beeld beschermd dorpsgezicht.

- beschermd dorpsgezicht
- rijksmonumenten
- overige bebouwing
- water
- wegen

Beschermde historische kwaliteiten ▶

IN BEELD

Doelhôfkerk en Andringastate.

De Boarn circa 70 jaar geleden.

Andringastate vanuit de tuin, nu omgeving ijsbaan.

Doelhôfkerk.

Lytse stege.

Andringastrjitte en Wjitteringswei.

De Boarn nu.

DE AFGELOPEN 60 JAAR

Pas vanaf de jaren '50 van de 20e eeuw wordt er achter de oorspronkelijke structuur van het dorp gebouwd. Dit gebeurt vooral aan de noordzijde van het dorp. Waar elk decennium daarna een nieuwe straat met nieuwe woningen, een school en de begraafplaats worden aangelegd.

In de jaren '60 wordt langs de zuidzijde de doorgaande weg aangelegd, wat nu de provinciale weg is. Uiteraard verbetert zo de verkeersafwikkeling van het doorgaand verkeer, omdat dit nu niet meer door de smalle straatjes hoeft. Begin jaren '70 is ook de betonbrug klaar, die voor een nog betere verbinding van de zuidoever naar de noordoever zorgt voor het doorgaand verkeer.

Wel wordt hiermee een stukje historisch erfgoed doorsneden, namelijk de tuin en gronden van de Andringastate (oranje rand op onderstaande tekening). Die randen zijn nog steeds de beplantingsrand langs de Bokssingel en rondom de ijsbaan en de volkstuinten. Wat ook wordt doorsneden is de Skoallereed. Dit was voorheen de reed naar de monumentale boerderij aan Súdkant 6.

HisGis kadastrale registratie 1832: Aldeboarn bestaat uit bebouwingslinten nabij de oversteek van de Boarn. Het heeft ongeveer dezelfde begrenzing als wat nu het beschermd dorpsgezicht is.

Een belangrijke reden dat de kern is aangewezen als beschermd dorpsgezicht, is de historische bebouwing. Hiervan is nog veel aanwezig in het dorpsgezicht. Zo staat de oudste woning van Aldeboarn op de hoek bij de brug. Dit is echter een groter pand, waarvan het achterste gedeelte aan het Doelhôf een flinke verbouwing heeft ondergaan in de jaren '60. Het café is een aantal keer opgeknapt. Aan de oostzijde van het Doelhôf is relatief nieuwe bebouwing neergezet in de 20e eeuw.

De Andringastate is er ook niet meer. In 1881 is de state gekocht door de kerk om als pastorie dienst te doen. In 1894 is het gebouw grotendeels afgebroken en daarna vervangen door het Andringahûs. De westelijke vleugel is er nog wel, maar die is sterk aangepast tot de woning die het nu is.

Dit alles heeft ervoor gezorgd dat juist aan het Doelhôf veel van de bebouwing minder 'origineel' is en niet de historische uitstraling heeft die wel te vinden is in de rest van het beschermd dorpsgezicht. Het Andringahûs, hoewel ook relatief nieuw, is hierop een uitzondering door haar aantrekkelijke gevel en massaopbouw.

Rond 1930: Aldeboarn bestaat nog steeds uit het bebouwingslint Wjitteringswei-Tsjerkebuorren en de bebouwing langs de Boarn.

Rond 1975: de provinciale weg is aangelegd en de eerste uitbreidingen aan de noordzijde zijn gemaakt.

VERKEERSAFWIKKELING EN PARKEERPROBLEMATIEK

Autoverkeer ten noorden en ten zuiden van de Boarn is van elkaar gescheiden. Het noordelijke deel van Aldeboarn is uitgebreider en bestaat uit meerdere buurten en straten. De hoofdontsluiting is een doorgaande route door dit deel van het dorp, van het buitengebied in het noorden, naar de aansluiting op de provinciale weg in het oosten én naar de noordelijke oever van de Boarn om in westelijke richting naar Akkrum te rijden.

Over het algemeen is in het noorden voldoende ruimte om te parkeren. Bij de Weaze is het echter wat drukker, omdat de gebouwen hier dicht op elkaar staan en er alleen aan de kant van het water wordt geparkeerd. Dit zorgt voor een straatbeeld vol met auto's, in een verder prachtig dorpsgezicht aan de Boarn.

Gemotoriseerde verkeersafwikkeling bushalte doorgaand auto provinciale weg • • • route begrafenissen

Langzaam verkeer kan via meerdere kleinere bruggen in het centrum van noord naar zuid. De brug bij het Doelhôf is daarvan de belangrijkste verbinding.

In het zuiden bestaat het dorp voornamelijk uit de historische route en lintbebouwing daar langs, oftewel de Wjitteringswei, de Andringastrjitte en de Tsjerkebuorren. Dit is nog steeds de hoofdontsluiting van het zuidelijke deel van het dorp. Achter dit lint staat de bebouwing langs de Boarn en deze wordt ook via deze route ontsloten. Aan de oostzijde, in het nieuwste woongebied van het dorp, is de ontsluiting goed. De bebouwing aan het Achterom, de oudere bebouwing langs de zuidoever van de Boarn, is minder goed te bereiken. De weg loopt dood en de steegjes er naartoe zijn relatief smal. Hier komen auto's eigenlijk alleen om spullen af te leveren.

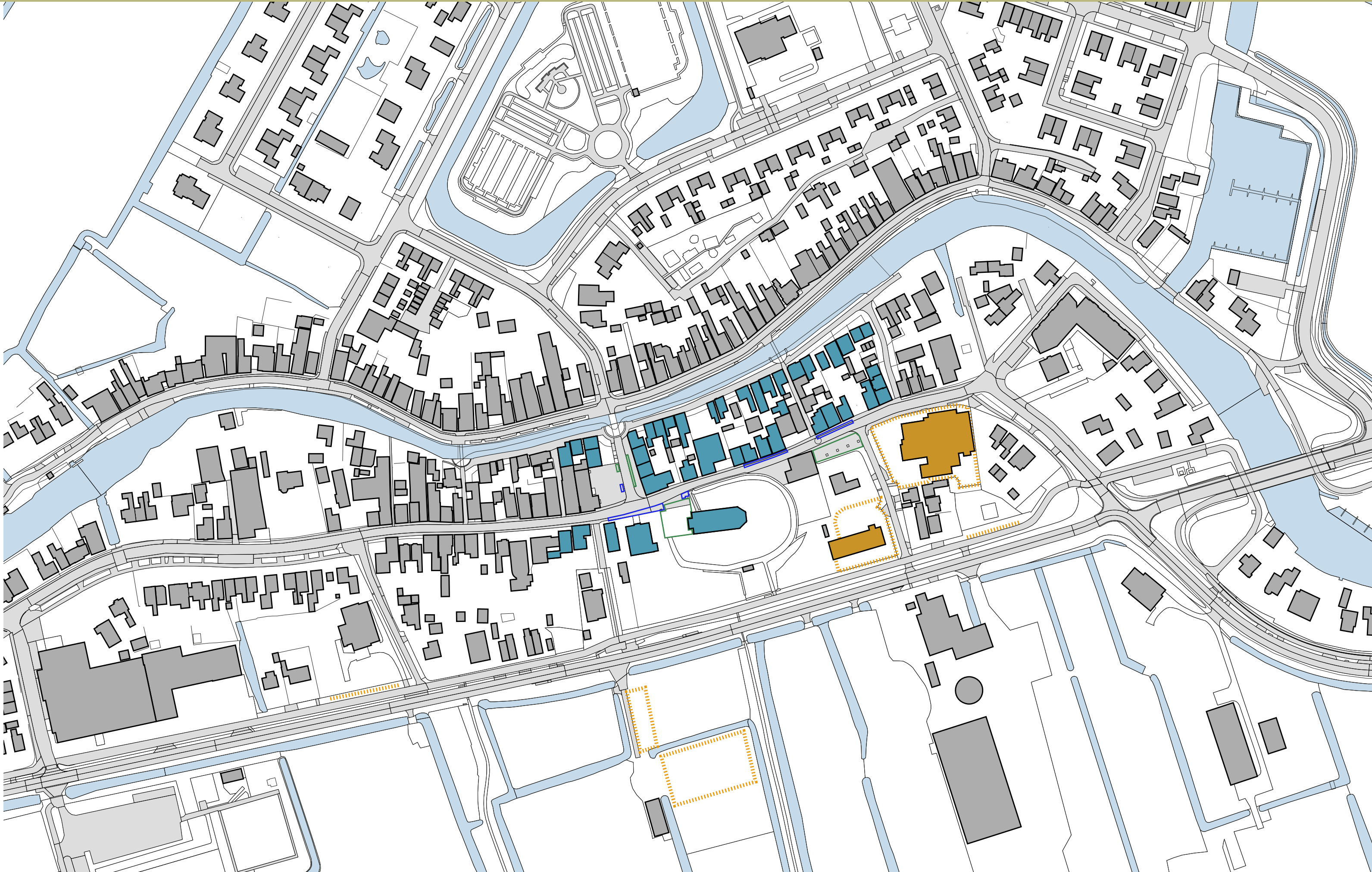
Parkeren is een uitdaging in Aldeboarn, met name aan de zuidzijde. Door de historische opzet zijn de wegen en de afstand tussen de bebouwing relatief smal. De Andringastrjitte is bijvoorbeeld zo smal dat er net verkeer door heen kan in twee richtingen en er geen plek is voor parkeerplaatsen. Op de Wjitteringswei is iets meer ruimte, maar ook hier is geen overschot aan parkeerplaatsen. Deze weg wordt binnenkort heringericht.

Het Achterom is niet beschikbaar voor het parkeren, waardoor er relatief veel mensen gebruik moeten maken van de parkeerplekken aan de Tsjerkebuorren, bij de kerk en op het Doelhôf. Een groot deel van de parkeerplekken op het Doelhôf is privé, op de grond van De Post. Op dit moment zijn er op het plein maar vier officiële openbare parkeerplekken en één aangewezen invalide-parkeerplek. Daarnaast worden er nog twee à drie auto's informeel geparkeerd. Hierdoor moeten bewoners van het Doelhôf, de westelijke Tsjerkebuorren en het Achterom zoeken naar plek voor de auto, met name aan het einde van de middag. In het uiterste geval dient men dan naar de noordzijde van het dorp te rijden om te parkeren aan de Weaze, waar iets meer ruimte is.

Op bepaalde momenten, zoals bijvoorbeeld op zondagochtend, is er een groot tekort aan parkeerplekken. Dit wordt informeel opgelost doordat de bewoners weten dat ze er op zondag niet moeten parkeren en de kerk toestaat dat op alle andere tijdstippen op het kerkplein wordt geparkeerd door de bewoners. Een deel van de kerkgangers parkeert de auto verder weg, omdat er geen plek is dichtbij de kerk. Zij doen dit dan bijvoorbeeld aan de noordzijde van het dorp of bij de ijsbaan. Het terrein bij de ijsbaan wordt ook gebruikt (voor parkeren) bij grote evenementen zoals de Gondelvaart.

- openbare parkeermogelijkheden rondom de kerk
- informele parkeermogelijkheden rondom de kerk
- woningen en functies die deze parkeermogelijkheden gebruiken
- kans voor nieuwe parkeerplekken langs de ventweg Súdkant
- kans voor nieuwe parkeerplekken bij de ijsbaan en volkstuinten
- kans voor nieuwe parkeerplekken in geval van verplaatsing school of opvang

Parkeerproblematiek en kansen ▶

IN ALDEBOARN IS ALTIJD WAT TE BELEVEN

Met meer dan 10.000 bezoekers is de Gondelvaart Aldeboarn één van de grootste culturele evenementen te water in de provincie Friesland. Dit jaarlijkse evenement bestaat sinds 1945. Tijdens de vaart wordt het dorp omgetoverd in een waar sprookje te water, maar daarnaast is er een markt door het centrum en is er live muziek op het Doelhôf. Het is onderdeel van een weekend vol activiteiten en feesten in en bij het dorp.

Aldeboarn is onderdeel van meerdere fiets- en wandelroutes. Aldeboarn kent twee Rustpunten, aan de Fjûrlânswai en sinds kort ook aan het Lyclama's Leantsje. Rustpunten zijn een vaak onverwachte en mooi gelegen plek waar gepauzeerd kan worden en men een kop koffie, thee of beker limonade kan nuttigen met iets lekkers er bij; dit tegen een vrijwillige bijdrage. Ook kan gebruik worden gemaakt van het toilet.

In aanvulling op het Rustpunt werkt de werkgroep Recreatie aan een toeristisch overstappunt. Bij een TOP kunnen mensen hun auto, fiets (of boot) parkeren, om heerlijk te gaan fietsen, wandelen of varen in een landelijke omgeving. Het is een startpunt om de provincie te gaan ontdekken. Het toeristisch overstappunt is herkenbaar aan de TOP-zuil en ligt altijd nabij het fiets- en/of wandelknooppuntnetwerk.

In Aldeboarn worden regelmatig activiteiten georganiseerd. Het jaarlijkse Oogstfeest Aldeboarn, een Boarnster trekkertocht, een culinaire markt, een muziekfestival en het feestelijk uitzwaaien van de jeugd als ze de lagere school verlaten.

Bij de inrichting van de openbare ruimte van Aldeboarn dient rekening te worden gehouden met deze activiteiten. Fietzers en wandelaars lopen door het historische centrum en verkennen het dorpsgezicht. Tijdens de Gondelvaart zit en staat iedereen langs de oevers van de Boarn en verkent overdag de markt. Het Doelhôf is de ontvangstplek van het dorp, waar bezoekers even kunnen zitten en uitrusten, maar waar ook ruimte moet zijn voor een feestje en een podium.

HUIDIGE SITUATIE HET DOELHÔF

Het gebied rondom de Doelhôfkerk was lang geleden een doolhof van kleine straatjes en steegjes. Hoewel de huidige structuur voor onze begrippen nog steeds kleinschalig is, was alles waarschijnlijk dus nog veel dichter bebouwd. Op een gegeven moment komt de ruimte (die nu het Doelhôf is) vrij. In de 19e eeuw is het in eigendom van de eigenaren van de Andringa-state en vormt dan al een centrale plek in het dorp. Het dorp is ooit ontstaan rondom deze plek op de terp. Het historische karakter proeft men nog steeds en is af te lezen aan bebouwing zoals de kerk, het Andringahûs, het huis op de hoek en de brug.

Op dit moment ligt er een kruispunt op het Doelhôf, min of meer op de top van de oude terp. Richting de brug loopt het terrein ongeveer een meter naar beneden. De Andringastrjitte en de Tsjerkebuorren vervullen nog steeds hun functie voor doorgaand verkeer, maar sinds het afsluiten van de brug kan de weg in noordelijke richting worden afgewaardeerd. Dit geeft de mogelijkheid om het Doelhôf opnieuw in te richten, waarbij meer ruimte is voor verblijfsplekken en het inrichten van het Doelhôf als daadwerkelijk plein. Herinrichting is daarnaast gewenst, omdat de huidige bestrating in de jaren '80 is aangelegd en nodig aan vervanging toe is.

Het Doelhôf vanaf de brug.

Het westelijk deel van het Doelhôf hoort bij het café. Hier is ruimte voor het terras en om te parkeren bij het café. Langs de huidige straat naar de brug zijn openbare parkeerplekken en deze straat ontsluit ook een parkeerplek in de tuin van de woning direct ten noorden van het Doelhôf. De brug is afgesloten voor gemotoriseerd verkeer, maar is nog wel toegankelijk voor voetgangers en fietsers.

Omdat het Doelhôf een centrale plek inneemt in het dorp zijn er meerdere elementen in de openbare ruimte geplaatst die deze functie benadrukken. Er staat een kleine boom bij het kruispunt met daar omheen de zeshoekige jubileumbank. Dit is een cadeau van AB Vakwerk voor haar 50-jarig jubileum. Dit bedrijf was de opvolger van de Boerehelp, een coöperatie die in 1960 werd opgericht door 25 Boarnster boeren. Daarnaast staat het standbeeld van de Tuorkemijter, die herinnert aan het verhaal over de strijd tussen Aldeboarn en Tsjom, over wie de hoogste toren van Fryslân zou hebben. Als laatste een pomp met een authentieke uitstraling. De pomp is in 2001 geschonken door de Gasunie en staat wat verstopt tussen de twee leilinden in het noordelijke deel van het Doelhôf.

De huidige overgang van openbaar gebied naar het terras en het parkeren bij De Post.

Groen is voornamelijk aanwezig in de vorm van de leilinden en de boom. Daarnaast wordt de ruimte door groene randen omzoomd door de hagen en beplanting van de voortuinen. Ook zijn vanaf het plein de platanen bij de kerk en de kerktoren zelf goed zichtbaar.

Het Doelhôf vervult dus meerdere functies: als verkeersroute, als plein, als parkeerterrein, als woonomgeving, als historische plek, als feestplek en als halteplaats voor wandelaars en fietsers. En dat alles op een ruimte van slechts 25 bij 30 meter.

- openbare parkeerplek
- informele openbare parkeerplek
- toegekende parkeerplek
- privé parkeerplek
- pomp
- standbeeld
- zitplek rondom boom
- terras
- +1.8 hoogte tov NAP

Huidige situatie op het Doelhôf ►

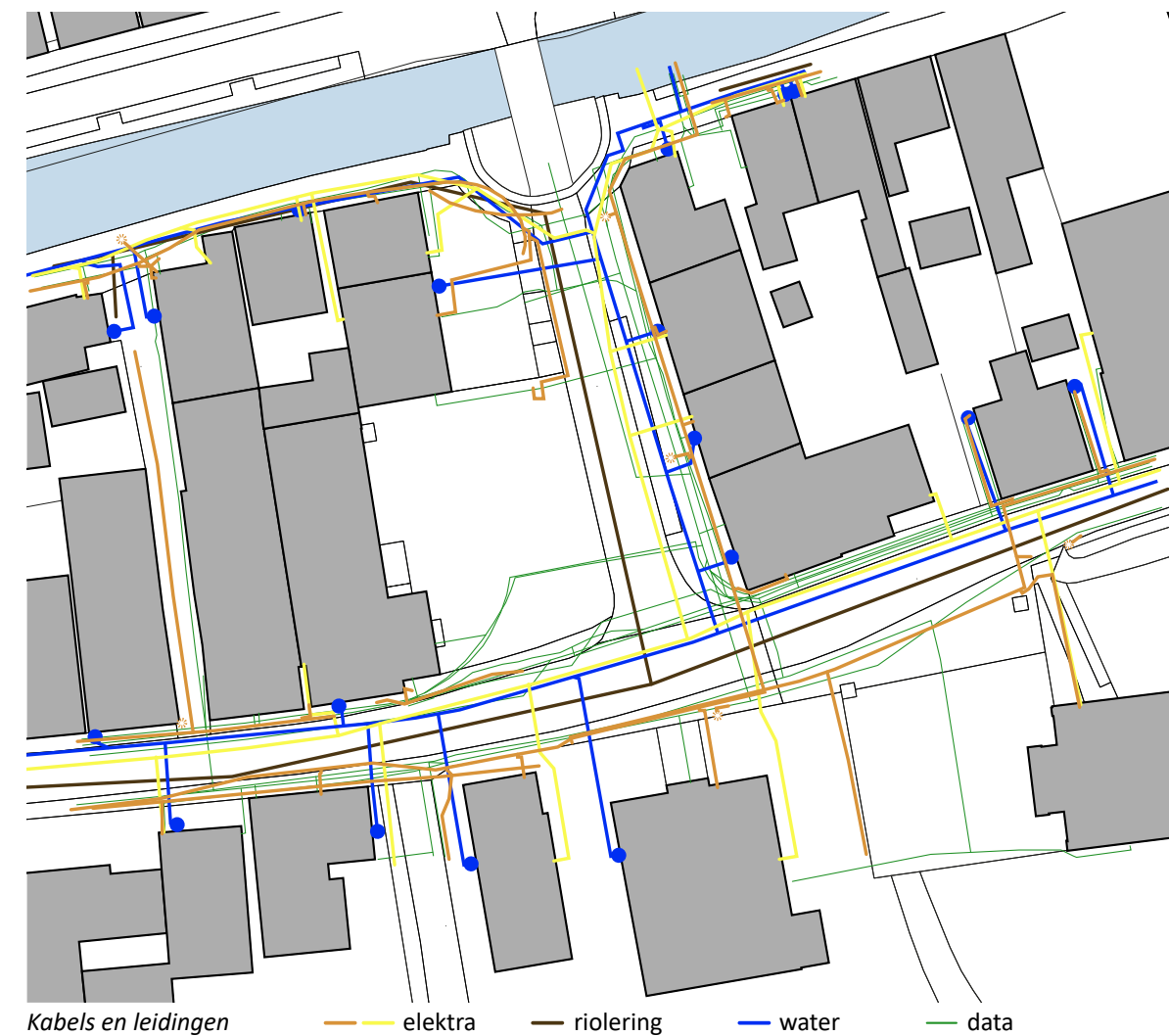
BELEMMERINGEN OP EN ROND HET DOELHÔF

Op en rondom het Doelhôf is een deel van de gronden privaat eigendom. De tuinen van het Andringahûs en de woningen aan het Doelhôf zijn duidelijk als privé herkenbaar en ruimtelijk afgescheiden van het openbaar gebied door haagjes en/of hekwerken.

Dit ligt anders met de parkeerterreinen. Deze lijken openbaar, maar zijn privaat eigendom. De parkeer ruimte voor de kerk loopt door in het openbaar gebied c.q. de gronden van de gemeente en wordt over het algemeen openbaar gebruikt, maar op zondagen voornamelijk voor de kerkgangers. Hier zijn geen regels of harde afspraken over, maar er wordt rekening mee gehouden door de omwonenden.

Het parkeerterrein bij het café wordt wel afgescheiden van het openbaar terrein en is daardoor niet openbaar toegankelijk. De kadastrale grens tussen café en gemeentelijk eigendom loopt in een boog schuin over het Doelhôf. Het terras bij het café ligt hierdoor grotendeels op privé eigendom, maar niet helemaal. Wat op het eerste gezicht openbaar gebied lijkt, is in de praktijk dus niet 'vrij' beschikbaar voor een openbare invulling.

Naast deze belemmeringen bovengronds zijn er ondergronds ook belemmeringen in de vorm van kabels en leidingen. Met name langs de Andringastrjitte en langs de oostzijde van het Doelhôf is er ondergronds veel aanwezig. Midden onder de wegen ligt het riool.

INRICHTINGSPLAN DOELHÔF

Bij het maken van de plannen voor het Doelhôf zijn nadrukkelijk de omwonenden en gebruikers van het plein betrokken. Deze zijn in de beginfase allen uitgenodigd voor een gesprek, waarin zij hebben verteld hoe ze het Doelhôf gebruiken, wat ze zouden veranderen en wat vooral behouden moet blijven. Hieruit is een beeld ontstaan van de verschillende wensen en ideeën die men voor het Doelhôf heeft. Onderstaand is een overzicht van de uitkomsten. Over een aantal zaken is men het wel eens, bij andere aspecten zijn tegenstrijdige belangen of wensen die lastig verenigbaar zijn. De reikwijdte zit van het behoud van de huidige indeling tot het creëren van een groen, autoluw plein met zo min mogelijk parkeerplaatsen. Uit de gesprekken en de analyse van de stedenbouwkundige situatie is een programma van eisen voor het Doelhôf gedestilleerd.

Dit programma is in te delen in drie categorieën. De eerste categorie betreft de wensen voor het openbaar gebied. Zo lang er geen alternatieven op korte afstand van het Doelhôf worden aangeboden, moeten er openbare parkeerplaatsen terugkomen inclusief een aangewezen invalidenparkeerplaats. Het zou prettig zijn als er groen kan worden toegevoegd aan het plein, bijvoorbeeld in de vorm van wat kleinere bomen. Men wil liever geen bomen vlak voor de gevels van de woningen aan de oostzijde van het plein. De route naar de brug moet beschikbaar blijven voor voetgangers en fietsers, maar er moet ook genoeg ruimte zijn voor de rouwstoet, die bij uitvaarten van de kerk, over de brug, naar de begraafplaats gaat. Het zou mooi zijn als er een zit- of verblijfsplekje wordt gecreëerd en de pomp en het standbeeld mogen een prominente plek op het plein krijgen.

Aan de westzijde van het plein, op de gronden van het café, is in ieder geval een terras nodig en er moet ruimte blijven om te parkeren. De huidige situatie, waarin het wat onduidelijk is wat openbaar is en wat grond van het café is, kan worden verbeterd. Het is bespreekbaar om ten behoeve hiervan grond uit te ruilen.

Vanuit het Andringahûs is de wens uitgesproken om het gebouw visueel meer te betrekken bij het plein. Als dat betekent dat de haag deels wordt verwijderd, of dat er aanpassingen aan de voortuin nodig zijn, dan is dat bespreekbaar.

WENS	TEGENGELUID	BELEMMERING	VOORSTELLEN
Meer groen op de Doelhòf	Liever geen bomen vlakbij de gevel	Kabels en leidingen	
Platanen bij parkeerplaats kerk vervangen door kleinere bomen	Of weg voor extra parkeerplekken?		
Doelhòf meer een verblijfsplein	Parkeren behouden	Te kort aan parkeerplekken	Terras behouden, schaakbord, jeu de boules, zitplek, prieel, watertappunt
Betere ruimtelijke relatie Andringahûs en Doelhof		Kost mogelijk parkeerplekken	Bijvoorbeeld door haag te vervangen door palen en ketting. Fietsen kunnen naast gebouw.
Pomp een prominentere plek geven			
Extra parkeerplaatsen maken in de buurt	Graag ook plekken op de Doelhòf behouden voor de bewoners	Waar?	Ijsbaan
Kadastrale grenzen aanpassen tussen café en openbaar en duidelijkere begrenzing tussen café en openbaar			
Idee verhoogd terras bij café			

PLAN DOELHÔF

Het plan kent twee hoofdprincipes. Er is gekozen voor een duidelijke tweedeling van de stedelijke ruimte. Aan de westzijde het café en aan de oostzijde een plein. Er wordt een duidelijke visuele scheiding aangebracht in de vorm van een lage haag. Dit voegt meteen groen toe aan het plein. Het tweede hoofdprincipe is om op het plein een traditionele uitstraling en traditionele materialen toe te passen. Dit betekent dat in de bestrating dezelfde gele en roodbruine klinkers worden toegepast als nu op het plein en in de aanliggende straten ligt.

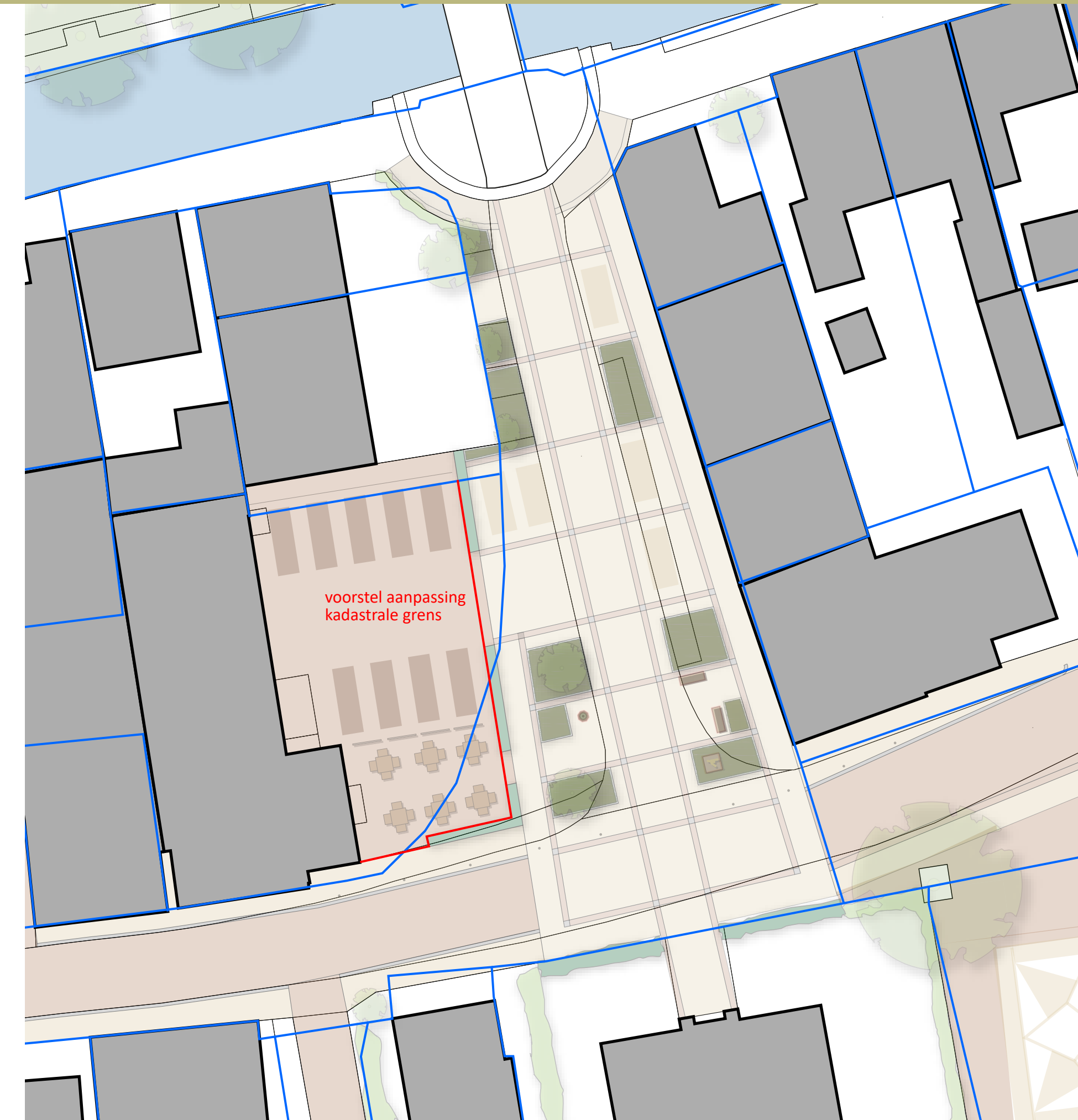
Er kan dan ook gekozen worden om het deel bij het café gelijktijdig met de herinrichting van het openbare deel aan te pakken, maar het is ook denkbaar om de huidige inrichting daar voorlopig zo te laten. Wel wordt er voorgesteld om grondruil toe te passen en de kadastrale grens te verleggen, waarbij de lage haag in eigendom en beheer komt van de gemeente.

Het oostelijke pleindeel krijgt een patroon waarbij een duidelijke zichtas van de brug naar de ingang van het Andringahûs wordt gecreëerd. Hierdoor komt het gebouw prominent aan het plein te staan. Het patroon van het plein loop door tot aan het Andringahûs, wat betekent dat het eruit ziet alsof het autoverkeer het plein moet oversteken.

De zichtas over het plein is primair bedoeld voor fietsverkeer en voetgangers, maar moet breed genoeg zijn voor auto's om elkaar te kunnen passeren en te kunnen draaien. Het parkeren bij het café en in de openbare ruimte dient bereikbaar te blijven.

Het pleindeel met het patroon kent vijf zones. De meest zuidelijke zone is waar de auto's het plein passeren. De breedte van deze zone is afgestemd op de breedtes van de rijbaan en de trottoirs. De meest noordelijke zone sluit aan op de brug en hier moet ruimte zijn voor een auto om te draaien om in de tuin te kunnen parkeren. Daarnaast is er ruimte voor een parkeerplaats. De middelste zone moet ruimte bieden voor het inrijden van het parkeren bij het café en voor openbare parkeerplaatsen. Deze zone is daarom volledig verhard. In de twee zones hier tussenin is ruimte voor het toevoegen van groen. Hier worden vakken vrijgehouden waarin lage, vaste beplanting komt. In de zuidelijkste van de twee wordt het groen gebruikt om verblijfsplekjes te creëren, waar men kan zitten. Het doel van deze indeling is, dat auto's wel overal kunnen komen, maar dat het niet uitnodigt om vanaf de Andringastrjitte het pleindeel op te rijden. De groene vakken voegen dus natuurlijke kwaliteit toe aan het plein, maar vervullen daarnaast een rol als verkeersremmer en als visuele afscheiding.

INRICHTINGSELEMENTEN

Veel elementen die nu op het Doelhôf staan komen terug. De pomp staat nu wat verstopt tussen de leilinden en krijgt een prominentere plek bij het zitgedeelte. Ook De Tuorkemjitter krijgt hier een plek. Deze komt wat meer aan de oostkant te staan, waardoor wat duidelijker wordt dat hij de kerktoeren meet. De Tuorkemjitter doet hier tevens dienst als een visuele markering voor het verkeer: meteen vooraan een element wat het verkeer op de weg eraan herinnert dat hier een plein is.

De huidige verlichtingsarmaturen en -palen worden hergebruikt. De kleuren van nieuwe elementen, zoals nieuwe bankjes, afvalbakken en de bewegwijzering, worden hierop afgestemd.

Impressie van de herinrichting van het Doelhôf.

Het patroon verbindt de brug met het Andringahûs.

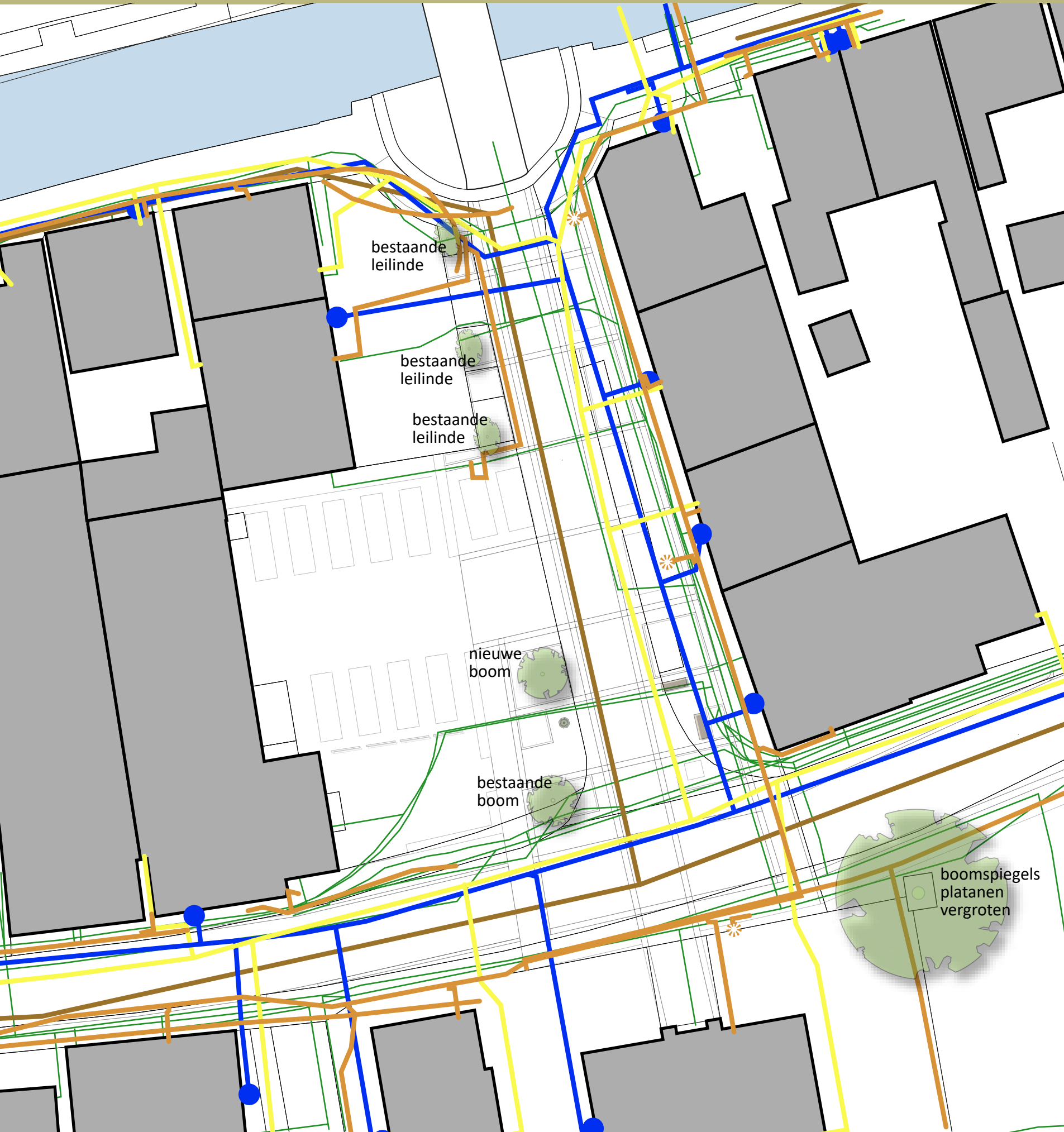
Armatuur.

Pomp.

De Tuorkemjitter.

De drie leilinden in het noordelijke deel van het plein kunnen worden behouden. De jubileumboom kan mogelijk blijven staan als onderdeel van het zuidwestelijke beplantingsvak. Voor de zeshoekige jubileumbank wordt een andere plek in het dorp gezocht. In het vak ten noorden hiervan kan een zelfde boom worden geplant, want hier zijn geen belemmeringen door kabels en leidingen. In de oostelijke vakken kunnen geen bomen komen.

De beplantingsvakken worden gevuld met half-hoogopgaande beplanting met een maximale hoogte van een meter. Hierdoor zorgen zij wel voor visuele afscherming en het creëren van plekken, maar zijn ze laag genoeg zodat bestuurders van auto's er overheen kunnen kijken. Dit in verband met verkeersveiligheid. Deze beplanting dient niet te diep te wortelen in verband met de kabels en leidingen.

De haag tussen het cafégedeelte en het pleindeel wordt een zelfde haag als die voor het Andringahûs, gesnoeid in een blokvorm.

Boom op het Doelhôf.

Eén van de doelen van de herinrichting is om het Andringahûs meer aan het Doelhôf te verbinden. Dit wordt voornamelijk bereikt door de centrale lijnen van het patroon op het plein, door te trekken naar de entree van het Andringahûs. Een stukje voortuin van het Andringahûs doet dus mee in de herinrichting van het Doelhôf.

In principe kan verder de huidige situatie met de haag voor het Andringahûs worden behouden. Maar een andere optie is, dat de voortuin opnieuw wordt ingericht en de inrichting wordt afgestemd op de nieuwe inrichting van het Doelhôf. Bijvoorbeeld door de fietsen naar de zijkant te verplaatsen. Hiernaast is een voorbeeld opgenomen.

Over het doortrekken van de centrale lijnen worden nu al afspraken gemaakt met het Andringahûs. Wat er verder met de inrichting van de voortuin gebeurt, is een particuliere aangelegenheid.

Haag voor het Andringahûs.

De lijnen van het patroon worden doortrokken naar de entree van het Andringahûs, waarbij de haag wordt behouden.

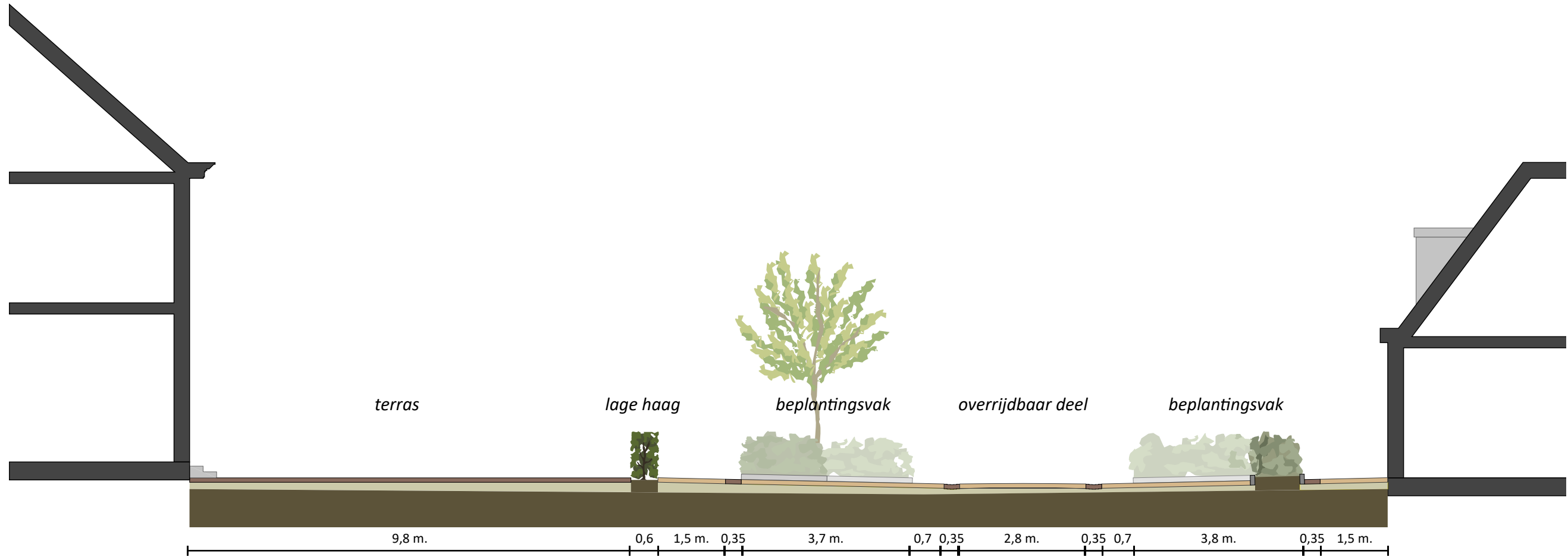
Voorbeeld van een herinrichting van de voortuin, waarbij het beeld aansluit op het Doelhôf en de openbare ruimte wordt verrijkt met extra zitplekken.

DETAILLERING EN MATERIAALGEBRUIK

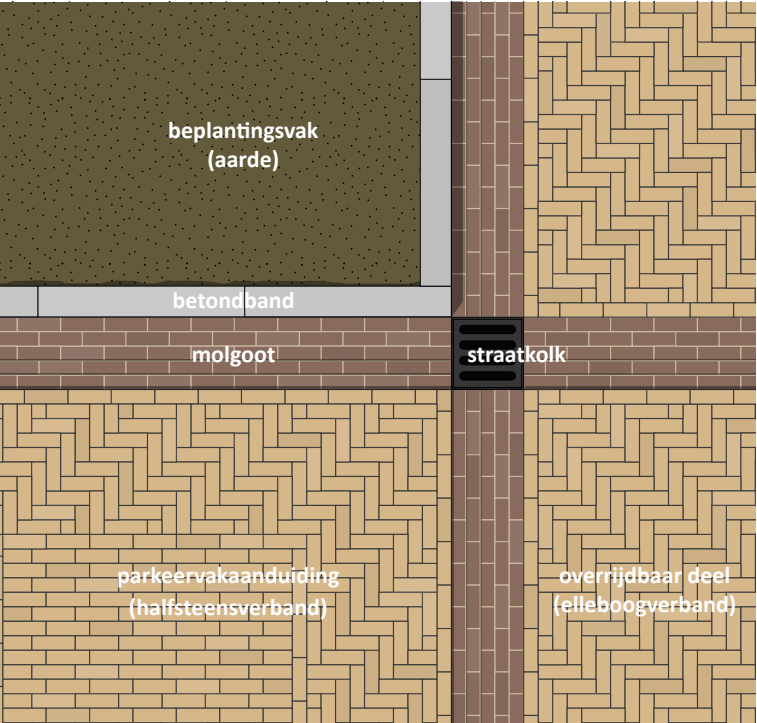
De afwatering van het plein gaat via de lijnen in de bestrating, want een deel hiervan wordt uitgevoerd als molgoot. De kruispunten worden de straatkolken. Deze liggen bijna op dezelfde plek als de huidige straatkolken. De lijnen en molgoten worden uitgevoerd in een halfsteensverband in de lengterichting.

De beplantingsvakken worden omrand met een grijze betonnen band. Deze kan ook toegepast worden bij de lage haag.

De gele vlakken worden in verschillende verbanden uitgevoerd. Op de rijbaan wordt het keperverband doorgezet. Op de overige vakken komt een elleboogverband haaks op de lijnen en molgoten. De parkeerplaatsen worden in dezelfde steen uitgevoerd, maar in een afwijkend verband waardoor ze zich onderscheiden van de overige bestrating.

Profiel Doelhôf.

Detail bestrating pleindeel.

Huidige bestrating rijbaan-trottoirband-trottoir in Andringastrjitte.

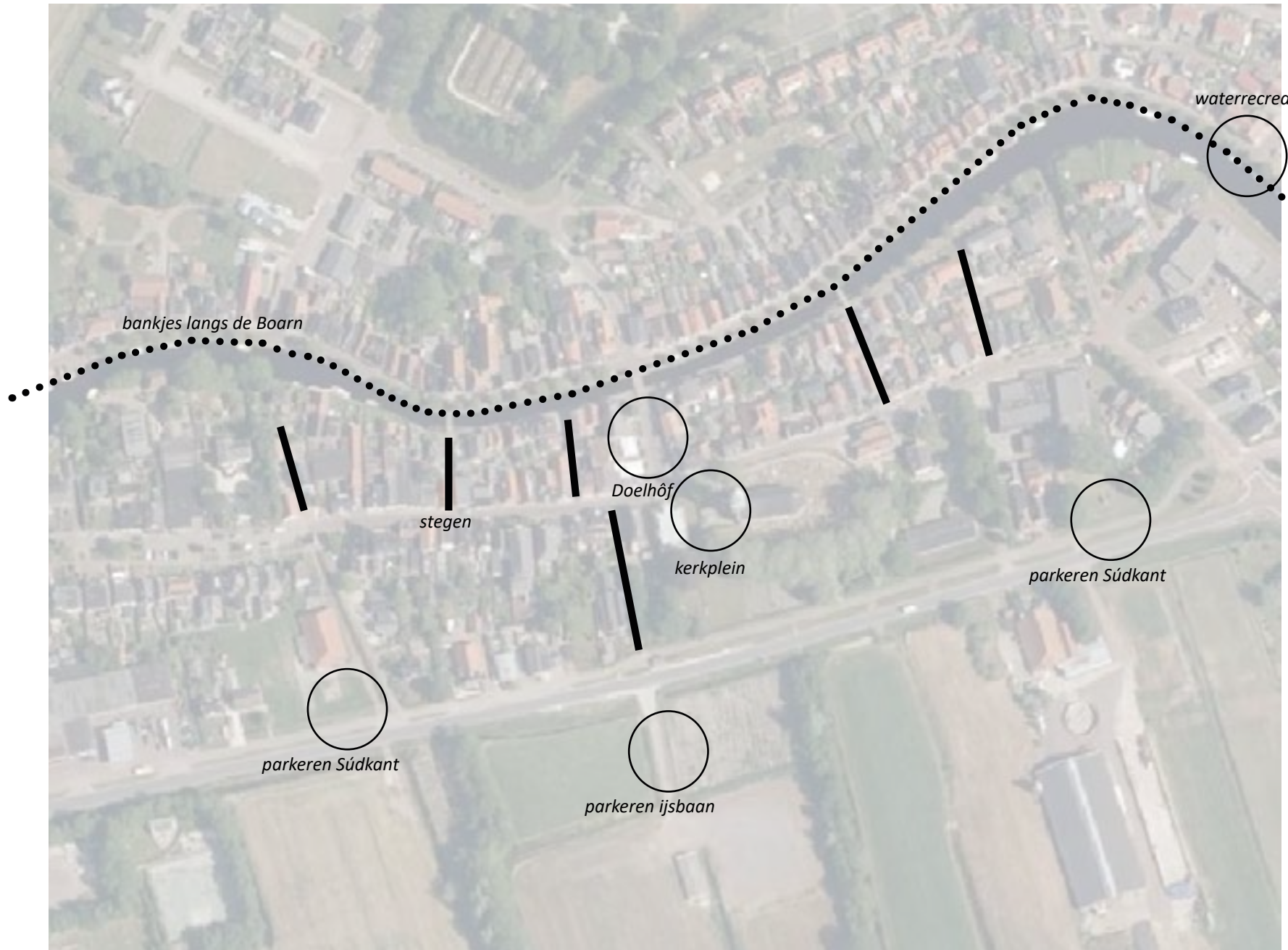
CENTRUMVISIE

Deze centrumvisie bevat meerdere plannen voor de openbare ruimte van het centrumgebied van Aldeboarn. Plannen die bij kunnen dragen aan en/of een afstemming zijn op het plan voor het Doelhôf, een verbetering zijn van de openbare ruimte of voor een verbetering van de leefbaarheid in het centrum kunnen zorgen.

Hiernaast is een deel van de projecten voor de openbare ruimte opgenomen op een overzichtskaart. Daarnaast zijn er nog twee projecten die over het gehele centrum gaan: de paaltjes en de bewegwijzering.

Elk onderdeel heeft in dit hoofdstuk een plek gekregen met een korte uitleg over het beoogde project en welke uitdagingen en oplossingsrichtingen er zijn. Er wordt ingegaan op de noodzaak van het voorstel, of er verder onderzoek nodig is en of het op korte of langere termijn realiseerbaar is.

OVERZICHT CENTRUMPLANNEN

Overzicht beoogde projecten.

BEELD OPENBARE RUIMTE VAN HET BESCHERMD DORPSGEZICHT

Voor het Doelhôf is bewust gekozen voor dezelfde bestratingsmaterialen als de huidige situatie en de omgeving. Dit om het beeld van de nieuwe plannen aan te laten sluiten op het totaalbeeld van het centrum.

Over het algemeen worden in het centrum van Aldeboarn roodbruine klinkers in een keperverband toegepast op de rijbaan en gele klinkers in een halfsteensverband gebruikt voor de trottoirs. Dit gebeurt zowel langs de Weaze als op de straten aansluitend aan het Doelhôf, zoals de Andringastrjitte en Tsjerkebuorren. In de stegen wordt ook een roodbruine klinker toegepast, maar in een smaller formaat als dat van rijbanen. Het beeld in het historische centrum is dus redelijk consistent qua bestrating. De overige bestrating in het dorp sluit ook redelijk aan bij dit beeld. Al worden voor de trottoirs daar veelal grijze trottoirtegels gebruikt.

Conceptueel kunnen de verschillende onderdelen van de openbare ruimte in het beschermd dorpsgezicht als losse delen worden gezien. Verbinding en samenhang tussen de verschillende ruimtes ontstaat door het gebruik van dezelfde bestratingsmaterialen. Het is ook mooi dat verschillende inrichtingselementen, zoals armaturen of bankjes, op elkaar zijn afgestemd. Door de verschillende plekken als losse onderdelen te zien, hoeven ze niet in één keer gezamenlijk te worden aangepakt. Dit biedt de mogelijkheid om te faseren en om van de verschillende plannen apart de kosten en daarmee de haalbaarheid te bepalen.

Het Doelhôf krijgt haar eigen bestratingspatroon met vakken en lijnen in bruinrood en geel. Het kerkplein wordt bruinrood met in geel de windroos voor de ingang van de kerk. De straten behouden hun inrichting met de bruinrode rijbaan en gele trottoirs. De nieuwe inrichting van de Wjitteringswei zal ook bij dit beeld gaan passen. Er is dus geen directe aanleiding om de uitstraling van de straten direct om het Doelhôf (Andringastrjitte, Weaze, Tsjerkebuorren) aan te pakken. Op termijn zal wel het herstraten en weer netjes maken van de bestrating aan de orde komen.

Eén van de platanen op het kerkplein.

Kerkplein met de windroos rechts en de vakken in de bestrating linksomder.

Andringastrjitte, rechts is de ingang van de Waechstege te herkennen aan de roodbruine klinkers in het trottoir.

KERKPLEIN EN DE VERLICHTING VAN DE TOREN

Project Kerkplein

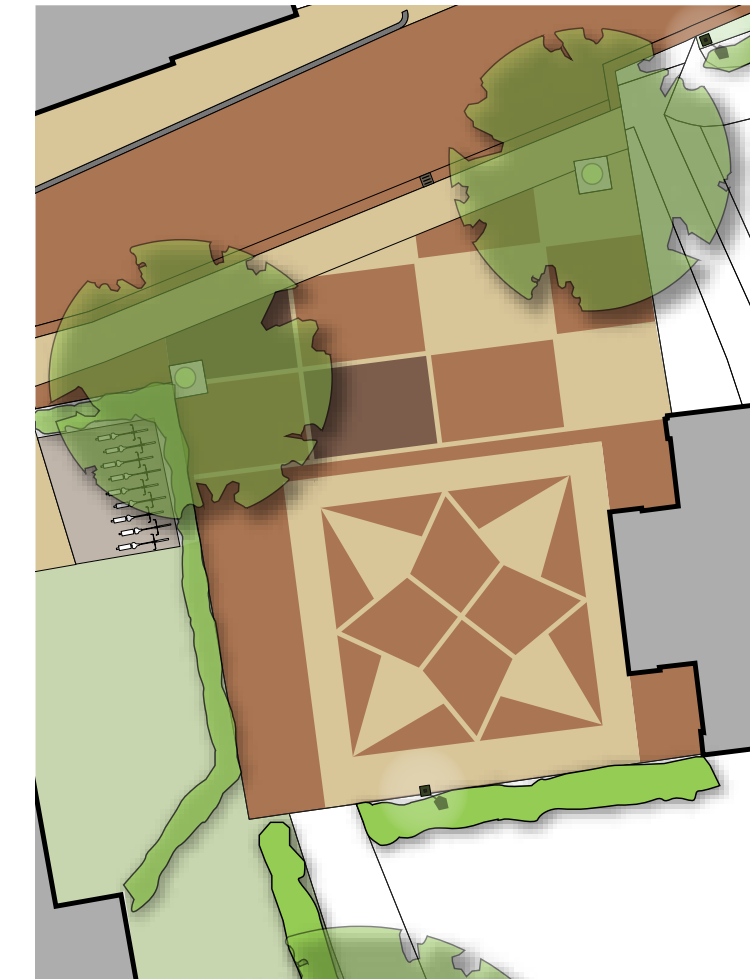
Op het plein bij de Doelhôfkerk zijn dezelfde gele en roodbruine klinkers gebruikt, maar daarnaast wordt er in twee vakken ook nog een afwijkende donkerbruine klinker toegepast. Dit is onderdeel van een aantal rechthoekige vakken aan de noordzijde van het plein. De zuidzijde bestaat uit een windroos voor de ingang van de kerk. Gezamenlijk geeft dit een wat onrustig beeld.

Een windroos voor de ingang van de kerk komt vaker voor in Fryslân. Het is oude symboliek die aangeeft dat op Bijbelse gronden het Woord niet beperkt mag worden tot de binnenkant van het gebouw, maar moet worden uitgedragen. Het zogenaamde zendingsbevel. Er wordt zichtbaar gemaakt dat het woord gebracht moet worden “tot aan de uiteinden der aarde”. Het voorstel is daarom om de windroos te behouden, maar de rest van het plein in de roodbruine klinker uit te voeren, zodat een rustiger totaalbeeld ontstaat en de windroos beter tot zijn recht komt.

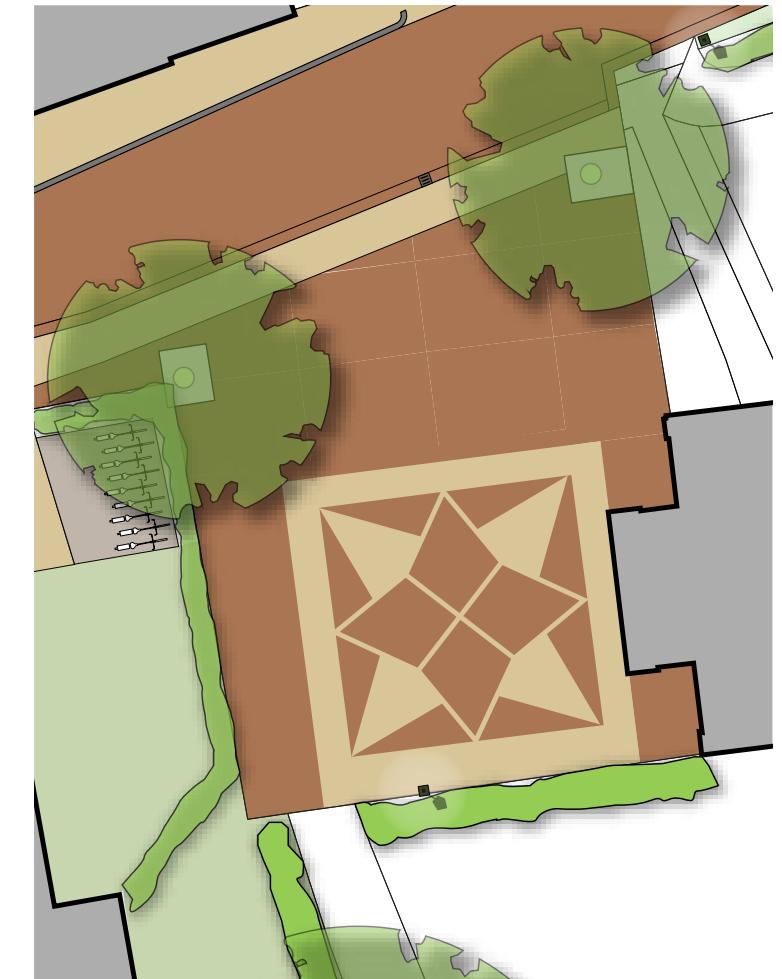
De ruimte om de twee platanen op het kerkplein is beperkt. Hier kan meteen meer ruimte voor worden gecreëerd, wanneer de bestrating wordt aangepakt.

Project Verlichting van de kerk

’s Avonds wordt de kerktoeren aangelicht, maar dit gebeurt nog met verouderde, energie-vretende armaturen. Er komt een nieuw lichtplan voor de kerk met een aantrekkelijke aanlichting van de toren en delen van het schip. Nieuwe verlichting die duurzamer is en dus minder energie verbruikt.

Kerkplein in de huidige situatie.

Kerkplein voorstel herstraten.

DE STEGEN

Project De stegen

In de stegen in het centrum, haaks op de Andringastrjitte en de Tsjerkebuorren, wordt op dit moment dezelfde bestrating toegepast als in de overige openbare ruimte. Namelijk de roodbruine klinker, maar dan in een smaller formaat. De stegen zijn onderdeel van het verlichtingsplan van het centrum. Er zijn grondlampjes opgenomen in de bestrating en op enkele hoeken hangt het historisch ogende armatuur.

In de Andringastrjitte en de Tsjerkebuorren zijn de stegen herkenbaar doordat de roodbruine klinkers doorlopen tot aan de stoeprand. Zie de onderste foto op pagina 34. Het Lyclama's Leantsje is een smal laantje richting de bushalte. Hoewel geen steeg, kan hij wel aangemerkt worden als een vergelijkbare smalle zij-'straat' van de Andringastrjitte/tsjerkebuorren met de roodbruine klinker. Een verschil is dat deze bestrating niet doorloopt over het trottoir. Het is daarom voor het verkeer op het Doelhôf en de Andringastrjitte ook niet altijd duidelijk dat er auto's uit het laantje kunnen komen. Daarnaast is de huidige bestrating wat rommelig aangelegd. Het Lyclama's Leantsje zal worden herstraat met roodbruine klinkers en dit zal worden doorgetrokken tot over het trottoir van de Andringastrjitte.

De overige stegen kunnen ook aantrekkelijker worden gemaakt. De bestrating en verlichting is over het algemeen wel in orde, dus daar valt niet veel te verbeteren. Veel van het beeld is afhankelijk van het particuliere eigendom aan de stegen. Toch zijn er wel kansen. Bijvoorbeeld het aanleggen van kleine geveltuintjes met stokrozen. Of het maken van afspraken over de aankleding van de stegen rond bijvoorbeeld de Kerst of de Gondelvaart. Maar dit soort initiatieven zal door de aanwonenden moeten worden gedragen. Daarom start de werkgroep Fysieke ruimte een proces met de aanwonenden van de stegen, om te kijken welke leuke ideeën er boven tafel komen en waar men gezamenlijk aan zou willen werken.

Referentiebeeld geveltuintjes met stokrozen.

Referentiebeeld groene inrichting steeg.

PAALTJES, BEWEGWIJZERING EN BANKJES LANGS DE BOARN

Project Paaltjes

In de loop van de tijd zijn er veel verschillende paaltjes gebruikt om de auto's van de trottoirs te houden. Hoewel de paaltjes niet fraai zijn, zorgt het informele karakter van het parkeren ervoor, dat de paaltjes nodig zijn om geparkeerde auto's van bepaalde plekken in de openbare ruimte te weren. Veelal zijn dit plekken vlak voor de gevels van huizen of voor de ingangen van gebouwen. Het voorstel is om alle paaltjes te vervangen door één betonnen model met een traditionele uitstraling, zodat een eenduidig beeld ontstaat in het gehele centrum.

Project Bewegwijzering

In Aldeboarn komt een Toeristisch Overstappunt met een daarbij horende informatiezuil. Hier kunnen bezoekers van het dorp hun auto parkeren, aankomen met de fiets, een wandeling starten en informatie krijgen over het dorp. Aanvullend aan de TOP kan op een aantal plekken bordjes worden geplaatst, die de toeristen verder door Aldeboarn begeleiden. Deze bewegwijzering krijgt een traditionele uitstraling en de kleuren worden afgestemd op de armaturen in het centrum, die ook op het Doelhôf staan.

Project Bankjes langs de Boarn

De Boarn en de historische bebouwing er langs zorgen voor één van de mooiste plaatjes van het dorp en wat zou het leuk zijn als men hier rustig van kan genieten. Het project Bankjes langs de Boarn, van de werkgroep Toerisme, heeft tot doel om een aantal bankjes te plaatsen in overleg en samenwerking met de bewoners van het dorp. Bijvoorbeeld in de vorm van een prijsvraag of ontwerpwedstrijd. Het doel is om aantrekkelijke, Aldeboarn-eigen zit- en rustplekken te creëren langs de Boarn. Eventueel kunnen ook de bankjes op het Doelhôf in dezelfde stijl worden uitgevoerd.

Veel verschillende paaltjes in het beschermd stadsgezicht.

Voorbeeld bewegwijzering.

Voorbeeld TOP met informatiezuil.

Het bankje bij de betonbrug is ook ontworpen samen met inwoners van Aldeboarn.

PARKEREN SÚDKANT

Project Parkeren Súdkant
Langs de ventweg van de Súdkant is ruimte voor extra parkeerplaatsen. Ten noorden van de ventweg heeft de gemeente twee stroken grond in eigendom, die als zoekgebied worden gezien. Eén strook direct ten westen van de Boksleat, waar in ieder geval ruimte is voor langsparkeren. Mogelijk kan hier meer grond vrij komen, waardoor haaksparkeren mogelijk is. Aan de oostkant van de ventweg is een bredere strook beschikbaar, gelegen ten zuiden van het grasveld achter de school. Hier zou de gemeente op korte termijn al langs- of haaksparkeren mogelijk kunnen maken. Dit alles moet zorgen voor een lagere parkeerdruk in het centrum.

Op beide locaties is een strook van circa 30 meter lang beschikbaar. De ventweg is 3,5 tot 4 meter breed. Dit is voldoende breedte voor in- en uitsteken voor langsparkeren, maar is niet breed genoeg om in te draaien voor haaksparkeren. Bij haaksparkeren zal naast de parkeervakken ook een insteekstrook moeten worden aangelegd. Daarnaast is de beschikbare grasstrook tot aan de hekwerken maar 4 tot 4,5 meter breed, dus er is extra grond nodig voor de aanleg van haaksparkeervakken.

Autoverkeer is toegestaan op de ventweg, waardoor deze potentiële parkeerplekken nu al bereikbaar zijn. Die bereikbaarheid kan worden vergroot door bijvoorbeeld op de zuidkant van de Skoallereed weer auto's toe te laten. Er ontstaat wat meer verkeersdruk op de ventweg. Nader verkeerskundig onderzoek moet uitwijzen of de ventweg in de huidige staat voldoet aan de eisen voor verkeersveiligheid en een goede afwikkeling van het verkeer en wat verstandig is met de toevoer hier naartoe, zoals de Skoallereed. Wellicht zijn aanvullende verkeerskundige maatregelen nodig, zoals bijvoorbeeld het instellen van een eenrichtingsverkeer.

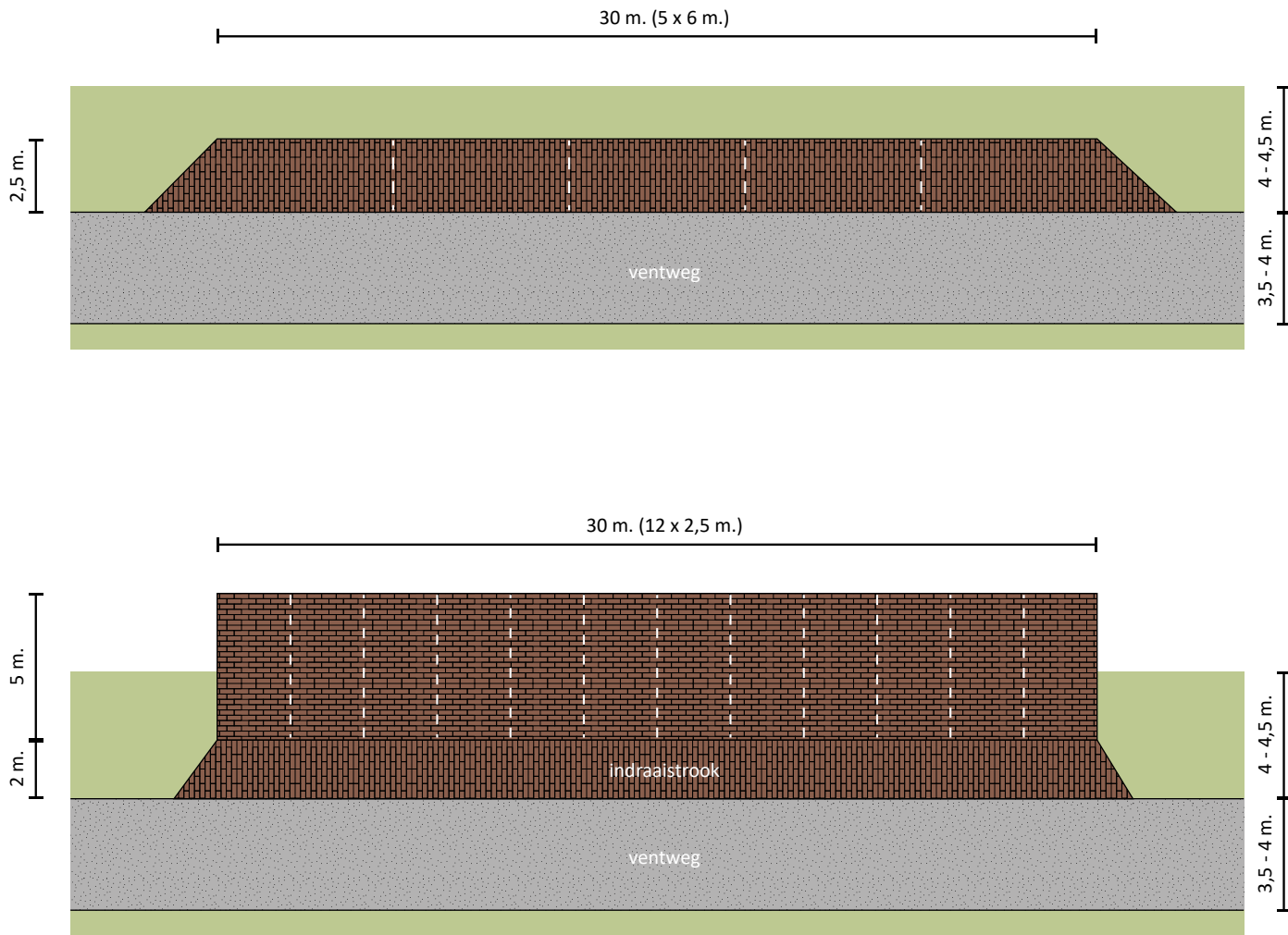
Omdat de ventweg veelal als fietsroute wordt gebruikt, valt het te overwegen om deze weg op termijn in te richten als een fietsstraat. Een straat primair bedoeld voor fietsen, waar de auto te gast is. Het herinrichten als fietsstraat vraagt om het aanpassen van het gehele beeld van de ventweg en is daardoor een veel duurdere ingreep, dan het creëren van de parkeerplaatsen alleen. Daarom is de focus van dit project primair het aanleggen van extra parkeerplekken.

Ruimte voor parkeerplaatsen bij de Boksleat.

Ruimte voor parkeerplaatsen bij het grasveld van OBS De Boarn.

PARKEREN BIJ DE IJSBAAN

Project Parkeren bij de ijsbaan
Op dit moment bestaat al de mogelijkheid om te parkeren bij de ijsbaan. Zowel langs het pad er naartoe bij de volkstuintjes, als op het feestterrein. En dat op 100 tot 150 meter van het Doelhóf. Deze parkeermogelijkheid wordt doordeweeks mondjesmaat gebruikt door bewoners, op zondagen door een aantal kerkgangers en met grote evenementen staat het helemaal vol.

Zowel het pad als het feestterrein zijn halfverhard met split. Prima voor de evenementen en het informelere gebruik, maar minder geschikt voor dagelijks gebruik. Het zou aantrekkelijker zijn als er permanente verharding komt en verlichting. Dat nodigt meer uit om hier te parkeren. Er wordt gedacht aan het verharden en verbreden van de weg en het aanleggen van haaksparkeervakken ter hoogte van de volkstuintjes. Ten behoeve hiervan worden afspraken gemaakt met de kerk/ volkstuintjes over het gebruiken van een strook grond.

Een veel gehoorde klacht is, dat er geen verlichting is bij deze parkeerlocatie. Daarom wordt er ook verlichting geplaatst. Daarnaast is dit een interessante plek voor laadpalen voor elektrische voertuigen.

Het grote nadeel van het parkeren bij de ijsbaan is het oversteken van de provinciale weg. Een veilige oversteekvoorziening is wenselijk en zou ook handig zijn voor de bushalte aan de zuidzijde van de weg. Dit kan meteen een middel zijn om het verkeer te vertragen. Echter, de weg is net aangepakt en heeft een doorgaande functie, dus het is niet waarschijnlijk dat er op korte termijn een oplossing komt. Dat neemt niet weg, dat hierover verkennende gesprekken met de provincie gaan worden gevoerd.

Parkeerstrook naast de volkstuinten.

Project Opwaarderen waterrecreatie

Het sanitairgebouw aan it Eastein in Aldeboarn, naast de voormalige brandweerkazerne, is een basisvoorziening waterrecreanten en passanten in Aldeboarn en voor wandelaars, fietsers die door/langs Aldeboarn komen.

De staat van onderhoud van het gebouw en de sanitaire voorzieningen is in de basis op orde, maar erg basic. De kwaliteitsbeleving en het gastvrijheidsgevoel is hierdoor niet optimaal. De meeste toeristen en recreanten hechten waarde aan kwaliteit, beleving en ervaring. Een passende inrichting en uitstraling heeft voor de bezoekers een positieve invloed op de gastbeleving.

Er is naast een heren- en dames-toiletvoorziening ook een douche. Om gebruik te maken van de douche is er een muntjesautomaat. Door de gemeente wordt er aan gewerkt om de overige voorzieningen (walstroom, water, etc.) te digitaliseren en mogelijk liggeld in te voeren, waardoor bezoekers met een betaalapp afrekenen.

Een upgrade/modernisering (verduurzaming) van het sanitairgebouw en de voorzieningen is een wens vanuit de werkgroep R&T als bijdrage aan het gastheerschap van het dorp aan de bezoekers.

Ook de uitstraling van de voorzieningen aan de waterkant (zitbankje rond/bij boom en het walstroom-/waterpunt) verdient een upgrade. Daarnaast is de bebording voor waterrecreanten die Aldeboarn doorvaren of in Aldeboarn willen overnachten aan een upgrade toe. De informatie bij de bruggen kan gastvrijer en beter leesbaar en entreeborden aan weerszijden van Aldeboarn zijn wenselijk. Ook is er aandacht voor de opkomst van elektrisch varen. Er is behoefte aan laadpunten om gebruikers te ontzorgen.

KANSEN EN AANDACHTSPUNTEN

KANSEN OP SCHOOLLOCATIES

In 2023 worden er definitieve keuzes gemaakt omtrent de huisvesting van de scholen in Aldeboarn. Eén van de opties is dat de scholen en de kinderopvang samen op één locatie komen. Op dit moment zijn de locaties van De Finne en de sportvelden in beeld.

Het creëren van een gezamenlijke huisvesting zou betekenen dat bestaande school- en opvanglocaties beschikbaar komen voor herbestemming. Deze locaties liggen allen in het dorp en het ligt voor de hand om deze plekken her te bestemmen voor wonen. Er liggen echter ook kansen om het te kort aan parkeerplaatsen aan te vullen. Dus niet alleen parkeren toevoegen voor de nieuwe functies, maar ook ruimte reserveren voor extra parkeerplaatsen.

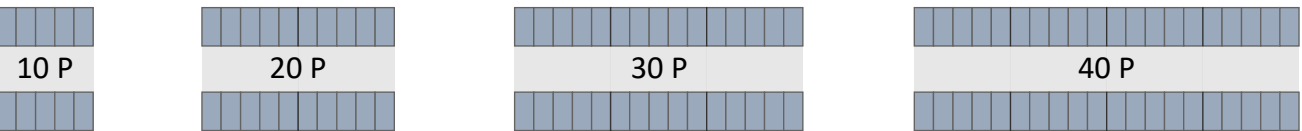
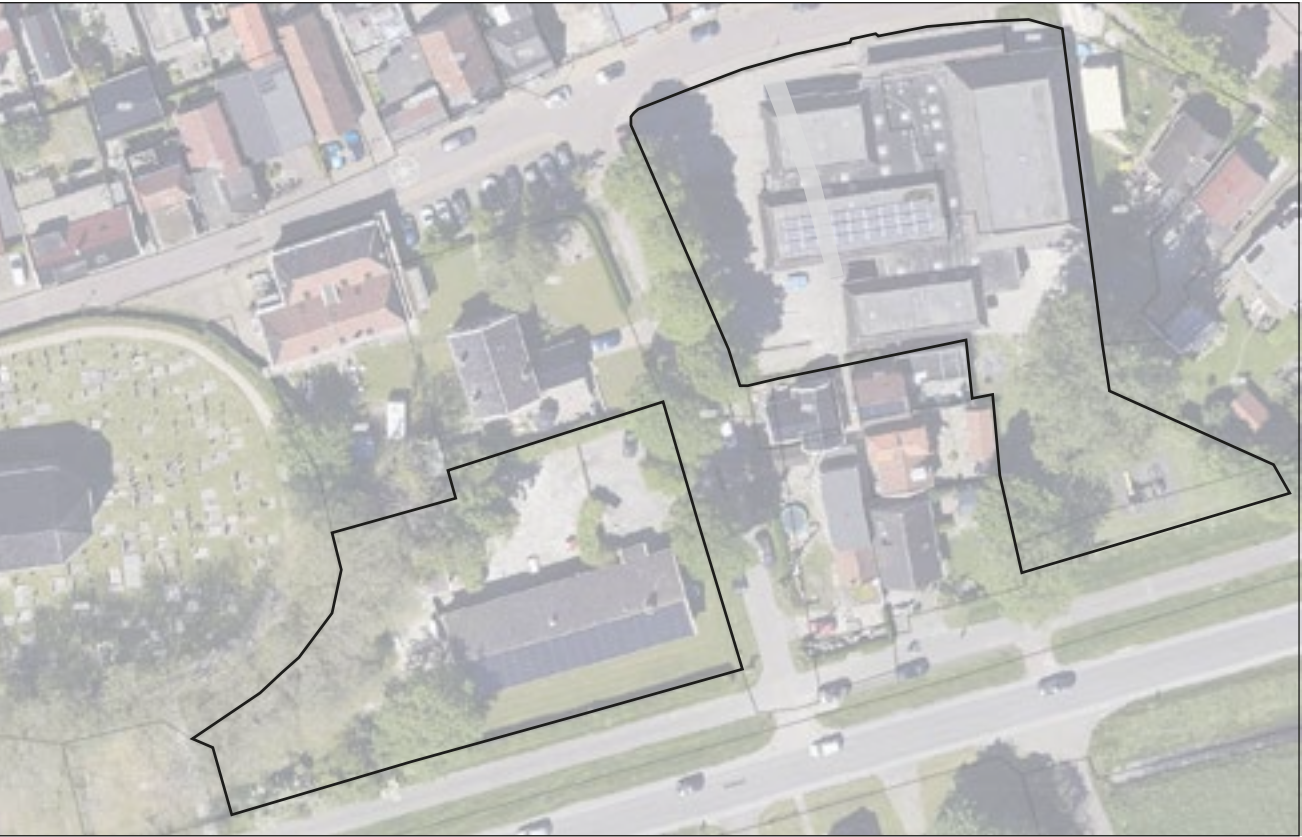
Op de twee locaties ten oosten van de Doelhôfkerk kan dit betekenen dat er minder druk komt te staan op de parkeerruimte bij de kerk, op het Doelhôf en aan de Tsjerkebuorren. Ter indicatie van de kansen zijn onder de luchtfoto een aantal voorbeelden voor oppervlakten aan parkeerterreinen toegevoegd. Er lijkt ruimte op de locaties voor zowel woningen als extra parkeermogelijkheden. Uiteraard zijn dit geen oplossingen voor de korte termijn. Het proces, van het maken van keuzes over de schoolhuisvesting tot het daadwerkelijk bouwen en verplaatsen van de scholen, duurt nog even.

Speelplein OBS De Boarn.

De Jister, huidige kinderopvang.

Oppervlaktes van parkeerterreinen ten opzichte van de twee locaties.

DE ZUIDWESTHOEK VAN ALDEBOARN

In de zuidwesthoek van Aldeboarn speelt van alles. Zo heeft de gemeente op dit moment twee plannen in voorbereiding, die hoogstwaarschijnlijk binnen anderhalf jaar worden gerealiseerd. De herinrichting van de Wjitteringswei is uitgewerkt en ligt klaar om te worden uitgevoerd. Waarschijnlijk wordt dit gedaan in de tweede helft van 2023, wanneer de nutsbedrijven de ruimte hebben om de kabels- en leidingen aan te pakken. De meest oostelijke 100 meter van dit plan ligt in het beschermd dorpsgezicht.

Het tweede plan betreft de herinrichting van het parkeerterrein van de sportverenigingen. De gemeente heeft hiervoor financiële middelen vrijgemaakt en werkt nu aan de uitwerking van de plannen. Het zou kunnen dat de scholen ook naar deze locatie komen. In dat geval wordt de verkeerskundige situatie/routing naar de sportvelden en het schoolgebouw een belangrijk aandachtspunt. Er is nu al behoefte aan een veilige, duidelijke oversteek over de provinciale weg, maar dat wordt met jonge schoolkinderen nog relevanter. Nog meer redenen om dit weer onder de aandacht van de provincie te brengen.

In het kader van de ontwikkelingen van het veenweide-gebied wordt gekeken naar de mogelijkheden voor nieuwe wandelroutes vanuit het dorp naar het buitengebied. Een route via de Boksleat wordt onderzocht.

Op dit moment lijkt het erop dat de supermarkt definitief dichtgaat. Iets wat zeer betreurd wordt in het dorp. Het betekent dat er een nieuwe invulling voor het gebouw moet komen. Of dat er een nieuwe functie komt op deze locatie. Plaatselijk Belang en Meidwaan yn Boarn zullen de ontwikkelingen blijven volgen en waar nodig initiatieven aanwakkeren en/of ondersteunen.

Wjitteringswei.

Parkeerterrein bij de sportverenigingen.

VERVOLG

Het gevoerde proces en de betrokken partijen
Tijdens het maken van deze centrumvisie en het plan voor de herinrichting van het Doelhôf, heeft de werkgroep de belanghebbende partijen van tijd tot tijd geïnformeerd. Waar nodig, is geprobeerd af te stemmen over de plannen. Voor het Doelhôf en het kerkplein zijn dit naast de omwonenden bijvoorbeeld ook de kerk en De Post geweest, omdat zij mede-grondeigenaar zijn op en rond het plein. Het plan bevat tenslotte ook voorstellen voor aanpassingen aan hun parkeer- en voorterreinen. Om tot uitvoering te kunnen komen, zijn de gemeente, De Post en de kerk concrete afspraken aan het maken.

Voor de plannen bij de ijsbaan wordt overleg gevoerd met de ijsbaancommissie en de kerk (volkstuinten). Voor de opties haaksparkeren aan de Súdkant is grondaankoop van derden en/of gebruik van een deel van de grond bij de school nodig. Ook deze gesprekken, om tot concrete afspraken te komen, zijn opgestart.

In al deze processen met derde partijen trekt de gemeente de kar en zal de werkgroep haar daarin ondersteunen. Daarnaast helpen de werkgroep, Meidwaan yn Boarn en Pleatslik Belang met het contact met omwonenden en de communicatie met het hele dorp, want we willen iedereen er zo veel mogelijk bij betrekken. Deze centrumvisie is een eerste stap naar uitvoering, maar er moet nog veel gebeuren voordat het zover is.

HOE NU VERDER

De gemeente neemt het voortouw bij de grootste deel van de projecten
De gemeente is de beheerder van de openbare ruimte. Zij is verantwoordelijk voor de aanleg ervan, zorgt voor de financiering hiervoor en is eigenaar van de meeste gronden die onderdeel zijn van de verschillende projecten. De gemeente is daarom de belangrijkste partij in de uitvoering van de plannen in deze visie.

De gemeente werkt de plannen uit, maakt de budgetten vrij en bepaalt het moment van uitvoering. Zij doet dit met een team van ambtenaren van verschillende afdelingen, overzien door een gemeentelijke projectleider, in opdracht van het college van B&W.

De gemeente kan dit echter niet alleen en zal de plannen altijd afstemmen met omwonenden en belanghebbenden. Zij zal regelmatig contact onderhouden met de werkgroep Fysieke ruimte, Meidwaan yn Boarn en Pleatslik Belang over de voortgang.

Voor een aantal projecten is daarnaast de medewerking en/of afstemming met derde partijen nodig. Bijvoorbeeld de nutsbedrijven, of de provincie als het gaat over een oversteekplaats naar de ijsbaan of de sportvelden. Dit soort contacten met de provincie lopen voornamelijk via de gemeente, maar de werkgroep c.q. dorpsbewoners kunnen de gemeente helpen om derde partijen de noodzaak en de betrokkenheid van het dorp te laten zien.

De werkgroep Fysieke ruimte gaat samen met de omwonenden aan de slag met de stegen
De werkgroep start voor het project De Stegen een proces met de omwonenden. Het begint met de vraag of er interesse is vanuit de omgeving en of er leuke ideeën zijn die men uitgevoerd wil zien. De gemeente haakt aan als het concreet begint te worden en er aanpassingen aan de openbare ruimte in beeld komen.

De werkgroep Toerisme en recreatie trekt het proces rondom Bankjes langs de Boarn
Voor dit project heeft de werkgroep Toerisme en recreatie geld gereserveerd om het proces te voeren. Maar daarmee zijn de bankjes nog niet gerealiseerd. Omdat de bankjes onderdeel worden van de openbare ruimte van het beschermde dorpsgezicht, kan het maken en plaatsen van de bankjes (deels) worden gefinancierd vanuit het Fonds Vitale Kernen.

PLANNING

De uitvoering/planning van de herinrichting van kerkplein en het Doelhôf wordt afgestemd met de nutsbedrijven. Het is namelijk niet handig om de bestrating twee keer open te halen. Het moment van uitvoering wordt dus meebepaald door externe partijen en kan de gemeente niet alleen beslissen. Dat betekent dat er niet meteen wordt begonnen met de herinrichting van de pleintjes.

De gemeente kan wel op relatief korte termijn aan de slag met de aanleg van de parkeerplekken aan de Súdkant en de ijsbaan. Voor het langsparkeren aan de Súdkant zijn de gronden direct beschikbaar en lijken er weinig belemmeringen te zijn. Voor het haaksparkeren en de herinrichting van het parkeren bij de ijsbaan verlopen de gesprekken positief, waardoor dit mogelijk ook op korte termijn al kan worden uitgevoerd. Wat betreft de werkgroep heeft dit dan ook prioriteit. Omdat deze parkeerplekken de parkeerdruk in het centrum wat kunnen verlichten, is het voorstel om dit zo snel mogelijk te realiseren. Dan is er meteen vervangende parkeerruimte ten tijde van de herinrichting van het Doelhôf en het kerkplein, want tijdens die werkzaamheden zijn de parkeerplekken daar natuurlijk onbruikbaar.

Het vervangen van de verlichting van de kerk kan in principe op elk moment plaatsvinden. Het zelfde geldt voor het vervangen van de paaltjes en het plaatsen van bewegwijzering, maar afstemming op de herinrichting van de pleintjes is gewenst, omdat deze elementen ook op het Doelhôf komen.

Voor de stegen en de Bankjes langs de Boarn worden de processen met de omwonenden zo snel mogelijk gestart. Wanneer dit tot concrete ideeën leidt, zal dit meteen worden afgestemd met de gemeente om te gaan werken aan de uitvoering. Eventuele herbestrating van de stegen (met name Lyclama's Leantsje) kan mogelijk worden gecombineerd met de werkzaamheden aan de pleintjes.

Hoewel de schop dus niet meteen overal de grond in gaat, gaat er de komende jaren wel van alles gebeuren in en rond het centrum van Aldeboarn.

Parkeren bij de ijsbaan		voorbereiding	uitvoering	
Parkeren Súdkant		voorbereiding	uitvoering	
Bankjes langs de Boarn		proces	vb	uitvoering
Bewegwijzering		voorbereiding	uitvoering	
Paaltjes			voorbereiding	uitvoering
De stegen	proces	voorbereiding	uitvoering	
Verlichting van de kerk		vb	uitvoering	
Kerkplein		voorbereiding	uitvoering	
Het Doelhôf		voorbereiding	uitvoering	
Waterrecreatie		voorbereiding	uitvoering	
	2023		2024	2025

INVESTERINGSPROGRAMMA

Het uitvoeren van de verschillende projecten is alleen mogelijk als er voldoende budget voor is. Middels het Fonds Vitale Kernen zijn financiële middelen gereserveerd voor de aanpak van het centrum van Aldeboarn. Maar deze dienen eerst te worden toegekend middels een investeringsprogramma, voordat de middelen daadwerkelijk vrij komen. De gemeente heeft voor alle centrumprojecten de aanlegkosten laten ramen. Tot dusver lijkt het erop dat het pakket centrumprojecten kan worden gefinancierd vanuit het beschikbare budget.

De lijst beoogde projecten vormen samen het investeringsprogramma:

- Het Doelhôf € 235.000
- Kerkplein € 39.000
- Verlichting van de kerk € 40.000
- De stegen € 58.000
- Paaltjes € 39.000
- Bewegwijzering € 10.000
- Bankjes langs de Boarn € 15.000
- Parkeren Súdkant € 110.000
- Parkeren bij de ijsbaan € 90.000
- Opwaarderen waterrecreatie € 80.000
- **€ 716.000**

Met het vaststellen van het investeringsprogramma door het college en de raad is deze centrumvisie niet langer alleen een visie van de DOM Meidwaan yn Boarn, maar net zo goed een visie van de gemeente. Met de goedkeuring van het investeringsprogramma komen de budgetten vrij en kunnen de gemeente en de werkgroepen van Meidwaan yn Boarn gaan werken aan de uitvoering van de projecten.

De bovenzijde van de boogbrug over de Boarn bij het Doelhôf wordt bekroond met het wapen van de voormalige gemeente Utingeradeel.

Dit wapen is afgeleid van het wapen van de grietenij Utingradeel, dat al in de 17e eeuw wordt vermeld in diverse kleurencombinaties, maar meestal met een rood schild.

Sinds 1984 is het wapen niet langer als gemeentewapen in gebruik vanwege de gemeentelijke herindeling. Eerst naar de gemeente Boarnsterhim en nu de gemeente Heerenveen.

